

การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

Student Care and Support System with PDCA Cycle of Mae Ka Tou Educational Quality Development Network under Mea Hong Son Primary Educational Service Area Office 2

อิสรา รุ่งประนอมกร¹

ธีระภัทร ประสมสุข²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครอง จำนวน 632 คน ปีการศึกษา 2560

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริม นักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา และส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับมาก ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล อยู่ในระดับมาก และด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ปัญหาคือ ผู้ปฏิบัติขาดความเข้าใจการใช้เครื่องมือ ขาดการประชุมกันอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมแนะแนวมีน้อย นักเรียนแต่ละช่วงชั้นมีปัญหาตามวัย และนักเรียนมีปัญหาซับซ้อนเกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้

ข้อเสนอแนะคือ ครูควรทำงานเป็นทีมและมีระบบในการทำงานที่สมบูรณ์ ควรมีผลสรุปการคัดกรองที่เป็นระบบและมีการดูแลอย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียน ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา ควรหาเทคนิควิธีการในการช่วยเหลือและส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วงจรคุณภาพ

¹ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ email: itsara_run@northcm.ac.th

² คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

Abstract

The purposes of this research are to study the state, problems and suggestions for the student care and support system with PDCA cycle of Mae Ka Toun Educational Quality Development Network under Mea Hong Son Primary Educational Service Area Office 2. The samples of the research consisted of the teachers, basic education board, students and parents; 632 in the total, academic year 2560. The data was collected via questionnaires and then was analyzed by the statistical methods of frequency, percentage, mean, and standard deviation.

It found that overall the student care and support system with PDCA cycle of Mae Ka Toun Educational Quality Development Network under Mea Hong Son Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. When each aspect was considered, it was found that all aspects were at a high level, considered in descending order by the average of the most to the least; promoting the students, prevention of problem solving and forwarded to the students, to recognize individual students, and screening students, respectively.

The problems were as follows: the practice of understanding to use tools, lack of a meeting continuously, the guidance activities are less, each class has a problem with age, and students are too complex to be able to help.

The suggestions were as follows: teachers should work as a team and a complete working, there should be a system summary screening and care continuously, there should be organized according to the needs of students, there should be a meeting together to solve the problem and drop, and should the techniques in assisting and forward systematically and effectively.

Keywords: Operations, Student Care and Support System, PDCA Cycle

บทนำ

การที่โรงเรียนจะสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้จะต้องมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเกี่ยวเนื่องถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ งานปกครองนักเรียน งานแนะแนว นักเรียนด้วยการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นจะทำให้นักเรียนได้รับการดูแลและได้รับการป้องกันจากสภาพสังคมที่ไม่สร้างสรรค์ได้ โรงเรียนจึงต้องจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นในโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เป็นการสร้างความผูกพันในจิตสำนึกที่ดี และเพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา รวมถึงเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักตนเองและเรียนรู้ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวนเป็นเป็นศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการดำเนินการจัดการศึกษาภาคบังคับให้กับเด็กนักเรียนที่อยู่ในเขตศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้วางแผนการดำเนินงานปกครองโดยให้ฝ่ายปกครอง ส่งเสริม และแก้ไขพฤติกรรมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง อยู่ร่วมกันด้วยความสงบเรียบร้อย อีกทั้งยังต้องส่งเสริมปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความมีวินัย ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความมีเมตตา เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวนในสภาวะการณ์ปัจจุบันจัดได้ว่าเป็นงานที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข มีการปลูกฝังคุณธรรมอันดีงาม ส่งเสริมความมีวินัยเพื่อให้เกิดพฤติกรรมอันพึงประสงค์ เป็นคนดีของสังคมประเทศชาติ การจัดการศึกษาของนักเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวน ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ เด็กที่พ่อแม่ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่เสียชีวิตแล้วอยู่กับปู่ย่าตายายหรือญาติพี่น้อง และปัญหาที่พบในกลุ่มนักเรียนของศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวน คือ นักเรียนและผู้ปกครองยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา และที่มีปัญหามากคือ นักเรียนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ สาเหตุอาจมาจากครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวยากจน ครอบครัวที่ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ดูแล และครอบครัวที่ผู้ปกครองเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดกดดันมากเกินไป หรืออาจมีสาเหตุมาจากสังคมสิ่งแวดล้อมรอบข้างและการคบเพื่อนที่ไม่ดี

ผู้วิจัยในฐานะคณะกรรมการฝ่ายปกครอง ซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวน จึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อที่จะได้นำผลที่ได้มาประยุกต์ใช้เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยให้เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมอันดีงามควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม และจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันดำเนินการแก้ไขปัญหาของนักเรียน และมีความเข้าใจในการดำเนินงานปกครองและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของคณะครูศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อให้หน่วยงานสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้
2. ได้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อให้หน่วยงานสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่องดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้กำหนดขอบเขตในส่วนต่างๆ ไว้ดังนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2560 ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้างนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คะตวน 2 ด้านคือ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกัน แก้ปัญหาและการส่งต่อนักเรียนและวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 1) Plan คือ การวางแผน 2) Do คือ การปฏิบัติตามแผน 3) Check คือ การตรวจสอบ 4) Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสมหรือการจัดทำมาตรฐานใหม่ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการยกระดับคุณภาพวงจรคุณภาพ (หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง, 2558 : 1)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 9 โรงเรียน รวมจำนวน 1,593 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 632 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 66 คน ครู 70 คน ผู้ปกครอง 242 คน นักเรียน 254 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 632 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เป็นแบบปลายเปิด

2.2 การหาคุณภาพของแบบเครื่องมือ

ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพและรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับแบบสอบถาม

2.2.3 ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อทำนियามศัพท์ในการวิจัย และนํานियามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2.2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยพิจารณาข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 เป็นต้นไป

2.2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

2.2.7 นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด ประกอบด้วยครูของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่สวด จำนวน 30 คน

2.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.82

2.2.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมส่งไปยังประชากรในการวิจัย ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

3. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ขอหนังสือจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากหน่วยงานต้นสังกัดถึงหน่วยงานกลุ่มประชากรในการวิจัย

3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองหรือขอความอนุเคราะห์การตอบแบบสอบถามไปที่ผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3.6 จำแนกแบบสอบถามโดยการคัดแยกฉบับตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้จะประมวลผลในการหาค่าการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรกิจภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ เสนอในรูปแบบตาราง

4.2 วิเคราะห์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรกิจภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและโดยรวม เสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลดังนี้ การแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

4.51 – 5.00 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากปัญหาและข้อเสนอแนะโดยสรุปจากความถี่ของผู้ตอบหรือแสดงความคิดเห็นแล้วอภิปรายผล

4.4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การดำเนินงานการพัฒนากระบวนการช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) ด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา และส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) และด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$)

ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้แก่

1. สรุปปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุดในแต่ละข้อ ดังนี้
2. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ ผู้ปฏิบัติขาดความเข้าใจการใช้เครื่องมือ
3. ด้านการคัดกรองนักเรียน คือ ขาดการประชุมกันอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการส่งเสริมนักเรียน คือ การจัดกิจกรรมแนะแนวมีน้อย
5. ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา คือ นักเรียนแต่ละช่วงชั้นมีปัญหาตามวัย
6. ด้านการส่งต่อนักเรียน คือ นักเรียนมีปัญหาซับซ้อนเกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้
7. สรุปข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน
8. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ ครูควรทำงานเป็นทีมและมีระบบในการทำงานที่สมบูรณ์
9. ด้านการคัดกรองนักเรียน คือ ควรมีผลสรุปการคัดกรองที่เป็นระบบและมีการดูแลอย่างต่อเนื่อง
10. ด้านการส่งเสริมนักเรียน คือ ควรมีการจัดกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียน
11. ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา คือ ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาและวางแผนการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น
12. ด้านการส่งต่อนักเรียน คือ ควรหาเทคนิควิธีการในการช่วยเหลือและส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

การอภิปรายผล

สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา และส่งต่อนักเรียน

อยู่ในระดับมาก ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า มีการกำหนดโครงสร้าง
ทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศ การติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนด
วัตถุประสงค์ ขอบเขตการดำเนินงาน โครงสร้างทีมงาน และมอบหมายความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนา
ครูที่ปรึกษารวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยการให้ความรู้ความเข้าใจ การมีทักษะในการปฏิบัติงาน และการนิเทศ
ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรม การเทียบกับเป้าหมาย
การสรุปผลเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การคัดกรองนักเรียนโดยแบ่งกลุ่ม การมีแบบสรุปผล
การคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล/ห้องเรียนที่เป็นมาตรฐานและการรายงานผลการคัดกรองนักเรียน
เป็นรายบุคคล ห้องเรียน และโรงเรียน มีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานเกี่ยวกับการ
การรายงานการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอดการปรับปรุงเกี่ยวกับ
การจัดทำโครงการ/แผนงาน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดกิจกรรมเสริม
หลักสูตรของแต่ละรายวิชา การมีคู่มือในการทำกิจกรรมโฮมรูม การมีเอกสาร/สื่อแนวทางการจัดกิจกรรม
การมีปฏิทินอบรมประจำสัปดาห์ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองและการมีรายงาน
การจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง มีการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรม การสรุปผลการดำเนินงาน
และเทียบกับเป้าหมายเกี่ยวกับการประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ
นักเรียน การประสานและบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก และการติดตามการช่วยเหลือ
นักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการสำรวจสถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนและการวางแผนดำเนินการเกี่ยวกับ
ครูที่รับผิดชอบการช่วยเหลือนักเรียน การประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ
นักเรียน สอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2544 : 39) พบว่า ควรมีโครงสร้างการบริหารงานและแนวที่ชัดเจน
เป็นระบบ ครูประจำชั้นและครูแนะแนวควรดูแลอย่างใกล้ชิด การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนนั้น
เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมเด็กนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งจะช่วยป้องกัน
มิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง
หรือกลุ่มมีปัญหากลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง สอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต
(2544 : 5) พบว่า กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญเพราะทำให้การช่วยเหลือ
มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคน ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาและ
วางแผนการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น ครูทุกคนในโรงเรียนควรช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรจัดให้มี
การวิเคราะห์นโยบายมาตรฐานและข้อมูลพื้นฐานในการแนะแนว ครูประจำวิชา ครูประจำชั้น ครูปกครอง
ควรสอดส่องดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงอย่างใกล้ชิด และยังคงสอดคล้องกับ สมลักษณ์ พรหมมีเนตร และ
ฉันทนา จันทร์บรรจง (2546 : 54) พบว่า ครูที่ปรึกษาควรมีบทบาทในการช่วยเหลือและประสานงานกับครู
อาจารย์คนอื่นๆ ในการแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน รวมทั้งประสานผู้ปกครอง หน่วยงานภายในและภายนอก
โรงเรียนในการช่วยเหลือเด็กนักเรียนต่อไป

ปัญหาแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ ครูมีกิจกรรมอื่นมากจึงทำงานไม่ต่อเนื่อง เป็นเพราะว่า
ไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรมเทียบกับเป้าหมายเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลนักเรียนจากบันทึก
ของครู การเยี่ยมบ้าน การประเมินแบบทดสอบต่างๆ การพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรโดยการให้
ความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีทักษะในการปฏิบัติงาน และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง

การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบข้อมูลนักเรียนและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง ไม่มีการวิเคราะห์ผลสำเร็จของกิจกรรมแล้วนำเสนอผลงานต่อผู้บริหารเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลนักเรียนจากบันทึกของครู การเยี่ยมบ้าน การประเมินแบบทดสอบต่างๆ การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบข้อมูลนักเรียน การพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรโดยการให้ความรู้ ความเข้าใจ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการสร้างกำลังใจ ในการปฏิบัติงานแก่ครูที่ปรึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต (2544 : 103) พบว่า ผู้ปฏิบัติ ขาดความเข้าใจการใช้เครื่องมือ นักเรียนมีจำนวนมากทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง ดังนั้น ครูประจำชั้นควรออก พบปะผู้ปกครองนักเรียนและผู้ดูแลนักเรียนรายบุคคล เพื่อศึกษาและเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองและโรงเรียน ต้องมีการประสานสัมพันธ์นักเรียน ผู้ปกครอง ครูเพื่อร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการแก้ปัญหา

ด้านการคัดกรองนักเรียน คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียบสะสม SDQ ไม่มีคุณภาพ เป็นเพราะว่า ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตการดำเนินงาน โครงสร้างทีมงาน การมอบหมายความรับผิดชอบ ตัวชี้วัด ตั้งเป้าหมาย เกี่ยวกับการมีเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ห้องเรียน และโรงเรียน ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตการดำเนินงาน โครงสร้างทีมงาน การมอบหมายความรับผิดชอบ ตัวชี้วัด ตั้งเป้าหมาย เกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน และการแบ่งกลุ่มนักเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต (2544 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียน ควรมีการประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันเพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ดังนั้น ควรมีผลสรุปการคัดกรองที่เป็นระบบและมีการดูแลอย่างต่อเนื่อง ให้ครูประจำชั้นคัดกรองนักเรียน ดำเนินการอย่างเป็นระบบให้ครอบคลุมทุกด้าน และเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หลังจากนั้นก็ต้องนำข้อมูลไปวิเคราะห์คัดกรองเพื่อนำผลไปช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

ด้านการส่งเสริมนักเรียน คือ นักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เป็นวัยรุ่นมักแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นเพราะว่าไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดและตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับคู่มือในการทำกิจกรรมโฮมรูม ปฏิทินอบรมประจำสัปดาห์ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง และการรายงานการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่มีการวางแผนโดยกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงาน เกี่ยวกับการรายงานการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต (2544 : 25) พบว่า ควรมีโครงสร้างการบริหารงานแนวนอนที่ชัดเจนเป็นระบบ ครูประจำชั้นและครูแนะแนว ควรดูแลอย่างใกล้ชิด การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนนั้นเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มปัญหาคลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง

ด้านการป้องกันและแก้ไข คือ ไม่มีการจัดระบบกิจกรรมแนวนอนที่ชัดเจน นักเรียนแต่ละช่วงชั้น มีปัญหาตามวัย เป็นเพราะว่าไม่มีการวิเคราะห์ผลสำเร็จของกิจกรรม การจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอด การปรับปรุงเกี่ยวกับการประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน การประสานและบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกและการติดตามการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่มีการวางแผนดำเนินการเกี่ยวกับการรายงานการส่งต่อนักเรียนและข้อมูลย้อนกลับ การสรุป

และรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต (2544 : 5) พบว่า กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญเพราะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคน ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาและวางแผนการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น ครูทุกคนในโรงเรียนควรช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรจัดให้มีการวิเคราะห์นโยบายมาตรฐานและข้อมูลพื้นฐานในการแนะแนว ครูประจำวิชา ครูประจำชั้น ครูปกครอง ควรสอดส่องดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงอย่างใกล้ชิด

ด้านการส่งต่อนักเรียน คือ การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาแต่ไม่แจ้งผลกลับมายังครูประจำชั้น และความร่วมมือในทีมงานมีน้อย เป็นเพราะไม่มีการวิเคราะห์ผลสำเร็จของกิจกรรม การจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอดการปรับปรุงเกี่ยวกับการประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน การประสานและบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกและการติดตามการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่มีการวางแผนดำเนินการเกี่ยวกับการรายงานการส่งต่อนักเรียนและข้อมูลย้อนกลับ การสรุปและรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมลักษณ์ พรหมมีเนตร และ ฉันทนา จันทร์บรรจง (2546 : 54) พบว่า ครูที่ปรึกษาควรมีบทบาทในการช่วยเหลือและประสานงานกับครูอาจารย์คนอื่นๆ ในการแก้ปัญหานักเรียน รวมทั้งประสานผู้ปกครอง หน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียนในการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ ครูควรทำงานเป็นทีมและมีระบบในการทำงานที่สมบูรณ์ เป็นเพราะว่า มีการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบเกี่ยวกับกรณีพิเศษ การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตการดำเนินงาน โครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาครูที่ปรึกษารวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยให้ความรู้ความเข้าใจ การมีทักษะในการปฏิบัติงาน และกรณีพิเศษ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต (2544 : 25) พบว่า ควรมีโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวที่ชัดเจนเป็นระบบ ครูประจำชั้นและครูแนะแนวควรดูแลอย่างใกล้ชิด การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนนั้นเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง

ด้านการคัดกรองนักเรียน คือ ควรมีผลสรุปการคัดกรองที่เป็นระบบ มีการดูแลอย่างต่อเนื่อง และควรให้ครูประจำชั้นคัดกรองนักเรียน เป็นเพราะว่า มีการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรม การเทียบกับเป้าหมาย การสรุปผลเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การคัดกรองนักเรียนโดยแบ่งกลุ่ม การมีแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล/ห้องเรียนที่เป็นมาตรฐานและการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ห้องเรียน และโรงเรียน มีการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรม การเทียบกับเป้าหมาย การสรุปผลเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การคัดกรองนักเรียนโดยแบ่งกลุ่ม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต (2544 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนควรมีการประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันเพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

ด้านการส่งเสริมนักเรียน คือ ควรมีการจัดกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียน และควรมีโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวที่ชัดเจนเป็นระบบ เป็นเพราะว่า มีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานเกี่ยวกับการรายงานการจัดกิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอดการปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ/แผนงาน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของแต่ละรายวิชา การมีคู่มือในการทำกิจกรรมโฮมรูม การมีเอกสาร/สื่อแนวทางการจัดกิจกรรม การมีปฏิทินอบรมประจำสัปดาห์ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองและการมีรายงานการจัดกิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต (2544 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนควรมีการประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

ด้านการป้องกันและแก้ไข คือ ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาและวางแผนการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นเพราะว่า มีการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรม การสรุปผลการดำเนินงานและเทียบกับเป้าหมายเกี่ยวกับการประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน การประสานและบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก และการติดตามการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการสำรวจสถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนและการวางแผนดำเนินการเกี่ยวกับครูที่รับผิดชอบการช่วยเหลือนักเรียน การประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต (2544 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนควรมีการประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

ด้านการส่งต่อนักเรียนพบว่า ควรหาเทคนิควิธีการในการช่วยเหลือและส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เป็นเพราะมีการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรม การสรุปผลการดำเนินงานและเทียบกับเป้าหมายเกี่ยวกับการประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน การประสานและบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก และการติดตามการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการสำรวจสถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนและการวางแผนดำเนินการเกี่ยวกับครูที่รับผิดชอบการช่วยเหลือนักเรียน การประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมลักษณ์ พรหมมีเนตร และ ฉันทนา จันทร์บรรจง (2546 : 54) พบว่า ครูที่ปรึกษาควรมีบทบาทในการช่วยเหลือและประสานงานกับครูอาจารย์คนอื่นๆ ในการแก้ไขปัญหานักเรียน รวมทั้งประสานผู้ปกครอง หน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียนในการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลนักเรียนและการพัฒนาครูที่ปรึกษา เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประสานงานและการส่งต่อนักเรียน

การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรวัดทำแผนโครงการเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลนักเรียน
และการพัฒนาครูที่ปรึกษา เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
การประสานงานและการส่งต่อนักเรียน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรวัดดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลนักเรียนและการพัฒนาครูที่ปรึกษา
เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประสานงานและ
การส่งต่อนักเรียน และควรดูแลอย่างต่อเนื่อง

4. ครูควรวัดดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลนักเรียนและการพัฒนาครูที่ปรึกษา
เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประสานงานและ
การส่งต่อนักเรียน

5. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลนักเรียน
และการพัฒนาครูที่ปรึกษา เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
การประสานงานและการส่งต่อนักเรียน

6. ผู้ปกครองนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลนักเรียนและ
การพัฒนาครูที่ปรึกษา เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
การประสานงานและการส่งต่อนักเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่อง การศึกษาข้อมูลนักเรียนและการพัฒนาครูที่ปรึกษาของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2. ควรทำวิจัยเรื่อง เกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

3. ควรวิจัยเรื่อง การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

4. ควรวิจัยเรื่อง การประสานงานและการส่งต่อนักเรียนของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาแม่คะตวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2544). *คู่มือครูที่ปรึกษาแบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมลักษณ์ พรหมมีเนตร และ ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2546). *การกำหนดคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่
ของครูที่ปรึกษานักเรียน และการสร้างรูปแบบการบริหารที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.